

Sygn. akt I C 992/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

07 maja 2015

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Rafał Cieszyński

Protokolant Kornelia Gałka

po rozpoznaniu na rozprawie 23 kwietnia 2015 we Wrocławiu

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) Spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w L.

przeciwko P. C.

o zapłatę

I. umarza postępowanie w części, to jest co do kwoty 619.883,34 zł;

II. zasądza od pozwanego P. C. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości (...) Spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w L. kwotę 28.764,66 zł (dwadzieścia osiem tysięcy siedemset sześćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od 07 września 2008 do dnia zapłaty;

III. oddala dalej idące powództwo;

IV. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

V. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi, w postaci brakującej opłaty od pozwu oraz wydatków na wynagrodzenie biegłych, od obowiązku uiszczenia których powód został w części zwolniony.

Sygn. akt I C 992/09

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 09 września 2009 powód (...) Spółka z o.o. z siedzibą w L. domagał się zasądzenia od pozwanego P. C. tytułem odszkodowania kwoty 761.500,70 zł wraz z odsetkami liczonymi:

- od kwoty 345.240 zł od 22 stycznia 2001 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2002 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2003 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2004 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2005 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2006 do dnia zapłaty,

- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2007 do dnia zapłaty,
- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2008 do dnia zapłaty,
- od kwoty 37.926 zł od 01 stycznia 2009 do dnia zapłaty,
- od kwoty 112.852,70 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 14.417 zł.

W uzasadnieniu powód podał, że w ramach zawartej 01 sierpnia 2000 umowy numer (...) z Gospodarstwem Rolnym Skarbu Państwa w L. na wynajem pomieszczeń magazynowych z przeznaczeniem na skup i składowanie pszenicy dla celów własnych, powód wynajmował dwa magazyny w miejscowości J. i miał w nich przetrzymywać pszenicę ze zbiorów w 2000 roku. Aneksem z 18 sierpnia 2000, strony umowy ustaliły, że wynajęte zostaną trzy magazyny, to jest dwa jałowniki i stodoła. W jednym z jałowników było składowane zboże z pól Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w L., w drugim jałowniku było przechowywane zboże skupione przez powoda od producentów indywidualnych. Na 20 stycznia 2001 w powyższych magazynach znajdowała się pszenica w ilości 1.384,06 ton, z czego 1.207 ton było zakupione od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa, reszta zaś – od rolników indywidualnych. 20 i 21 stycznia 2001 pozwany wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1), wywiózł z magazynów (jałowników) powoda w J., pszenicę w ilości 296 ton, o łącznej wartości 192.400 zł (296 t x 650 zł/t). Transport zboża pozwany zlecił swojemu pracownikowi J. S. oraz wynajętym kierowcom: W. M. (1), J. J. (1) i P. K.. Każdy z tych kierowców wykonał po pięć kursów, co łącznie, uwzględniając ładowność każdego pojazdu, dawało właśnie wagę 296 ton. Na polecenie pozwanego pszenicę przewieziono do magazynu w M.. Za ten czyn pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla (...)II Wydział Karny z 18 lipca 2007, sygn. akt II K 36/04. Wyrok ten utrzymany został utrzymany przez Sąd Okręgowy we W. wyrokiem z 11 marca 2008, sygn. akt IV Ka 2037/07. Ustalając winę i sprawstwo pozwanego, które zdaniem Sądu Rejonowego, na podstawie zebranych w tej sprawie dowodów, nie budziło żadnych wątpliwości, Sąd ten nie mogąc ustalić dokładnej ilości przywłaszczonej przez pozwanego pszenicy i opierając się wyłącznie na zeznaniach świadków – kierowców, którzy przewozili zboże, przyjął, iż pszenicy tej było „co najmniej 160 ton o wartości nie mniejszej niż 100.000 zł” i taką też kwotę wyrokiem z 18 lipca 2007 zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem częściowo uwzględnionego powództwa cywilnego. Zasądzony odszkodowanie zostało wyegzekwowane od pozwanego po uprawomocnieniu się powyższego orzeczenia.

Zdaniem powoda, zasądzona kwota nie rekompensuje całej szkody przez niego poniesionej. Powód uznał bowiem, że pozwany przywłaszczył zarzucanym mu czynem, łącznie 296 ton pszenicy. Wynikało to zarówno z przeprowadzonej przez powoda inwentaryzacji, jak i postępowania likwidacyjnego przeprowadzonego przez przedstawicieli ubezpieczyciela (...) S.A.

Powód zażądał w niniejszej sprawie zapłaty odszkodowania za szkodę wyrządzoną mu przywłaszczeniem pszenicy obejmującego rzeczywistą stratę, która według powoda stanowiła kwotę 192.400 zł, co przy uwzględnieniu zapłaty kwoty 100.000 zł zasądzone już przez Sąd Rejonowy i wyegzekwowanej, stanowiło zasadnym żądanie dalszej kwoty 92.400 zł. Powód domagał się również zasądzenia odszkodowania z tytułu utraconych korzyści, które powodowa Spółka mogłaby uzyskać, gdyby jej nie wyrządzono szkody, w postaci zysku ze sprzedaży mąki i otrębów wyprodukowanych z przywłaszczonej pszenicy. Według powoda uzyskania kwota z zysku przetworzonego zboża wyniosłaby 252.840 zł i byłaby w kolejnych latach inwestowana przez powoda przynosząc mu kolejny zysk na poziomie 15% z kwoty 252.840 zł, co w okresie ośmiu lat dałoby kwotę 303.408 zł utraconego zysku. Wysokość poniesionej przez powoda i jeszcze niezrekompensowanej mu przez pozwanego szkody wyniosła łącznie 648.648 zł. Powód domagał się również odsetek ustawowych od dnia wyrządzenia mu szkody przez pozwanego zarówno od żądanej kwoty odszkodowania dochodzonego pozwem jaki i zapłaty skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 100.000 zł częściowego odszkodowania zasądzonego wyrokiem sądu karnego w wysokości 112.852,70 zł. W związku z tym kwota dochodzonego pozwem roszczenia wyniosła łącznie 761.500 zł (92.400 zł + 252.848 zł + 303.408 zł + 112.852,70 zł). Powód wezwał pozwanego zapłaty odszkodowania 26 sierpnia 2008, lecz pozwany nie uznał roszczenia i odmówił jego spełnienia.

Postanowieniem z 15 września 2009 Sąd Okręgowy we W. oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z 30 października 2009 Sąd Apelacyjny we W., na skutek zażalenia powoda, zmienił zaskarżone postanowienie przez zwolnienie powoda od kosztów ponad kwotę 2.000 zł, oddalając dalej idące zażalenie.

W odpowiedzi na pozew pozwany P. C. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że nie kwestionuje faktu skazania go prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla (...)II Wydział Karny z 18 lipca 2007 w sprawie sygn. akt II K 36/04, za przestępstwo przywłaszczenia nie mniej niż 100 ton pszenicy, o wartości nie mniejszej niż 100.000 zł na szkodę powoda. Pozwany zarzucił natomiast, że w pomieszczeniach magazynowych wynajmowanych przez powoda od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w L., 20 stycznia 2001, nie było pszenicy w ilości 1.384,06 ton. Od kilku miesięcy bowiem, powód sukcesywnie wywoził zakupioną i składowaną pszenicę na przemiał do własnego młyna w L.. Pozwany zaprzeczył także twierdzeniom powoda, że 20 i 21 stycznia 2001 roku wywiózł z przedmiotowych magazynów pszenice w ilości 296 ton. Zdaniem pozwanego wywóz takiej ilości pszenicy w ciągu dwóch dni, nie był technicznie możliwy z uwagi na ograniczenia załadunkowe.

Pozwany przyznał natomiast, że 20 i 21 stycznia 2001 roku wywiózł z magazynu (jałownika numer 1) w (...) ton pszenicy.

Pozwany wskazał ponadto, że twierdzenia powoda, co do ilości zmagazynowanej w 20 i 21 stycznia 2001 w J. pszenicy, są sprzeczne z twierdzeniami powoda, który podał, że łącznie posiadał 1.384,06 ton pszenicy, z czego w jałowniku numer 1 przechowywał pszenicę kupioną od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w L. w ilości 1.207 ton, natomiast w jałowniku numer 2 przechowywał pozostałą ilość pszenicy skupioną od indywidualnych rolników, czyli zdaniem pozwanego ilość 177,06 ton. Pozwany wskazał, że w powołanym przez powoda protokole szkody A. z 06 lutego 2001 w jałowniku numer 1 stwierdzono 846 ton pszenicy, natomiast w jałowniku numer 2 (oznaczonym w protokole jako numer 3), znajdowało się 242 tony pszenicy.

Pozwany za nieprawdziwe uznał także twierdzenia powoda, że inwentaryzacja przeprowadzona przez komisję z udziałem przedstawicieli (...) S.A. była dokonana niezwłocznie po kradzieży, bowiem sporządzono ją dopiero 06 lutego 2001. W tej sytuacji stan pszenicy w magazynach 06 lutego 2001 nie może być podstawą do ustalenia, że różnica pomiędzy stanem wynikającym z dokumentacji powoda, a stanem faktycznym w dniu inwentaryzacji, czyli 296 ton pszenicy, stanowi szkodę powoda, za którą odpowiada pozwany. Wskazał, że naprawił szkodę powoda w całości przez zapłatę kwoty 100.000 zł z utratą 160 ton pszenicy. Za nieuzasadnione uznał natomiast roszczenie odsetkowe powoda od kwoty 100.000 zł za okres od 22 stycznia 2001 do 20 czerwca 2008. Ponadto pozwany zarzucił przedawnienie roszczenia odsetkowego za okres ponad 3 lat od daty wniesienia powództwa.

Pozwany zarzucił ponadto za nieuprawnione żądanie przez powoda zarówno odszkodowania za przywłaszczoną pszenicę i za wyroby, jakie powód mógł z tejże pszenicy wytworzyć. Ponadto pozwany wskazał, że powód nie uprawdopodobnił wysokości zysku, jaki miałby osiągnąć obracając środkami uzyskanymi ze zbycia tychże wyrobów.

W piśmie przygotowawczym z 13 stycznia 2010 pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Dodatkowo podniósł, że według umowy najmu numer (...) z 01 sierpnia 200 i aneksu do tej umowy z 18 sierpnia 2000 powód wynajmował od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w L. trzy magazyny do przechowywania zboża, podczas gdy inwentaryzacja Towarzystwa (...) S.A. przeprowadzona została wyłącznie w dwóch magazynach, co wynika z treści protokołu szkody z 06 lutego 2001. Zatem ustalenia poczynione w tym protokole, zdaniem pozwanego, nie mogą być miarodajne dla ustalenia faktycznej ilości pszenicy posiadanej przez powoda w magazynach w J. na 20 stycznia 2001. Dokonując zgłoszenia szkody do (...) S.A. w zgłoszeniu szkody z 30 stycznia 2001 podał, że na koniec 2000 roku miał zgromadzone w magazynach w (...).321 ton pszenicy, natomiast w pozwie twierdzi, że 20 i 21 stycznia

2001 posiadał w (...) 384 tony pszenicy. Te rozbieżności wskazują, że dokumentacja księgowa, którą powód okazał A., nie jest miarodajna dla określenia faktycznej ilości pszenicy powoda na 20 i 21 stycznia 2001.

W piśmie przygotowawczym z 13 stycznia 2010 powód podtrzymał w całości żądanie pozwu oraz wszystkie zawarte w nim twierdzenia.

Pismem przygotowawczym wniesionym 18 lutego 2010 pozwany podkreślił, że kwestionuje roszczenie odszkodowawcze powoda ponad kwotę 100.000 zł zasądzoną przez Sąd karny i zapłaconą już powodowi przez pozwanego. W konsekwencji kwestionuje również twierdzenia powoda, że poniósł uszczerbek majątkowy w kwocie dochodzonej pozwem. Pozwany podtrzymał także dotychczasowe twierdzenia odnośnie wyliczenia przez powoda utraconych korzyści z produkcji mąki i otrębów.

W piśmie przygotowawczym z 05 sierpnia 2010 powód sprecyzował żądanie pozwu w zakresie roszczenia z tytułu rzeczywistej straty i dotyczącego roszczenia o utracie korzyści, poprzez cofnięcie pozwu w zakresie kwoty 92.400 zł i podtrzymując powództwo w pozostałym zakresie bez zrzeczenia się roszczenia.

Na rozprawie 25 października 2010 pełnomocnik powoda oświadczył, że prezes zarządu J. G. zmarł (...), w związku z tym wniósł o zawieszenie postępowania w celu dokonania formalności związanych z reprezentacją powodowej Spółki.

Postanowieniem z 27 stycznia 2011 Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. z uwagi na brak organu uprawnionego do reprezentacji Spółki.

Pismem przygotowawczym z 13 września 2011, Syndyk masy upadłości (...) Spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w L., zawiadomił, że postanowieniem z 08 lipca 2011 Sąd Rejonowy dla (...) Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych w sprawie sygn. akt VIII GUu 1/11 uchylił układ (...) Spółki z o.o., otworzył zakończone postępowanie upadłościowe powoda i zmienił sposób jego prowadzenia, z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego. Obowiązki Spółki w ramach prowadzonego postępowania upadłościowego przejął syndyk masy upadłości w osobie E. T..

Postanowieniem z 20 października 2011 Sąd Okręgowy we Wrocławiu podjął zawieszony postępowanie.

Na rozprawie 14 maja 2012 powód sprecyzował swoje stanowisko, co do cofnięcia pozwu co do kwoty 92.400 zł ze zrzeczeniem się roszczenia.

Pismem przygotowawczym z 13 czerwca 2012 powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. W przedmiocie sytuacji finansowej spółki w okresie poprzedzającym szkodę oraz późniejszym, powód wskazał, że z analizy dokumentów finansowych wynika, iż 2000 rok zakończony został zyskiem w kwocie 306.168,36 zł, 2001 rok wykazana została strata w kwocie 113.345,88 zł, na 2002 rok wykazano stratę w wysokości 2.313.892,44 zł. Powodowa spółka odnotowała stratę dopiero po zdarzeniu szkodowym i późniejsza utrata jej płynności finansowej, zdaniem powoda, miała bezpośredni związek z przedmiotową szkodą, jak również wcześniejszymi zaborami mienia, zarzucanymi również pozwanemu.

Pismem przygotowawczym z 23 kwietnia 2015 powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia ponad kwotę 141.617,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi:

- od kwoty 28.764,66 zł od 22 stycznia 2001 do dnia zapłaty,
- od kwoty 112.852,70 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i koszty procesu według norm przepisanych.

Wyjaśnił, że na dochodzoną kwotę 28.764,66 zł składa się wartość utraconych pożytków w wyniku braku przemiału 167,22 ton pszenicy z powodu dokonanej przez pozwanego kradzieży. Na kwotę 112.852,70 zł składają się wyliczone w pozwie odsetki od zapłaconego już przez pozwanego odszkodowania w kwocie 100.000 zł za okres od 22 stycznia 2001 do 20 czerwca 2008.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia sprawy:

(...) Spółka z o.o. z siedzibą w L. w zakresie swojego przedsiębiorstwa prowadził działalność gospodarczą związaną z przemiałem zbóż.

(dowód: odpis z Krajowego Rejestru Sądowego k. 12- 15)

W ramach prowadzonej działalności, 01 sierpnia 2000 powód zawarł umowę numer (...) z Gospodarstwem Rolnym Skarbu Państwa w L.. Przedmiotem umowy był najem pomieszczeń magazynowych w J., gmina K. z przeznaczeniem na skup i składowanie pszenicy od 01 sierpnia 2000 do 30 czerwca 2001. Powód wynajął dwa magazyny o łącznej pojemności 3.500 ton. Zgodnie z § 2 umowy najemca w wynajętym magazynie prowadzić miał skup i składowanie pszenicy ze zbiorów 2000 roku od producentów rolnych – na własne cele.

(dowód: okoliczność bezsporna, a nadto

umowa numer (...) k. 61,

zeznania świadka W. W. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 00:41:41-00:45:56 k. 599,

zeznania świadka Z. N. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 00:57:21-00:58:11 k. 599,

zeznania świadka Z. S. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 01:24:39-01:25:57 k. 599)

20 i 21 stycznia 2001 pozwany P. C. bez wcześniejszego powiadomienia i obecności powoda, wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1), wywiózł z magazynu powoda w J., pszenicę w łącznej ilości 167,22 ton. Transport tej pszenicy pozwany zlecił swojemu pracownikowi J. S. oraz wynajętym kierowcom: W. M. (1), J. J. (2) i P. K.. Załadunku na przyczepy dokonywał syn pozwanego A. C. (1) za pomocą ładowarki. Przewozu pszenicy dokonywały trzy zestawy transportowe. J. S. posiadając dwie przyczepy o możliwości załadunku 16-18 ton wykonał pięć kursów. W. M. (1) posiadając dwie przyczepy o możliwości załadunku 8 ton i 6 ton wykonał cztery kursy. J. J. (1) posiadał jedną przyczepę o możliwości załadunku 8,5 tony i wykonał dwa kursy.

(dowód: zeznania świadka P. K. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 00:18:38-00:19:26 k. 599,

zeznania świadka J. K. (1) elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 00:31:35-00:33:57 k. 599,

zeznania świadka Z. N. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 00:58:11-01:00:24 k. 599,

zeznania świadka E. P. elektroniczny protokół rozprawy z 30 listopada 2012 01:10:26-01:14:28 k. 599,

zeznania świadka A. C. (2) elektroniczny protokół rozprawy z 14 lutego 2013 00:03:50-00:04:29 k. 612,

zeznania świadka J. S. elektroniczny protokół rozprawy z 14 lutego 2013 00:13:27-00:21:22, 00:24:21-00:27:57 k. 612,

oświadczenie J. S. k. 87,

zeznania świadka W. M. (1) elektroniczny protokół rozprawy z 14 września 2012 00:09:22-00:14:36, 00:19:24-00:24:39 k. 576,

oświadczenie z 24 stycznia 2001 k. 88,

zeznania świadka J. J. (1) elektroniczny protokół rozprawy z 14 lutego 2013 00:27:39-00:37:29 k. 576,

pisemna opinia z 17 listopada 2014 wraz opinią uzupełniającą biegłego sądowego z zakresu rolnictwa mgr inż. J. D. k. 749-751 i 793)

Pismem z 02 lutego 2001 powód złożył do Prokuratury Rejonowej w (...)zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa kradzieży około 300 ton pszenicy, składowanej w magazynie należącym do Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w J., gmina M., na szkodę powoda. W zawiadomieniu powód podał, że bezpośredni dozór nad składowaną pszenicą sprawował J. K. (1) – pracownik tego gospodarstwa. Podał ponadto, że pszenica wywieziona została 20 i 21 stycznia 2001 ciągnikami stanowiącymi własność P. C. i na jego zlecenie. Wskazał ponadto, że pszenica była wywożona przyczepami w czterech zestawach, których kierowcami byli J. S., W. M. (1) i J. J. (1). J. S. wykonał 20 stycznia 2000 trzy kursy i przewiózł około 55 ton pszenicy, W. M. (1) wykonał 20 i 21 stycznia 2000 pięć kursów przewożąc około 42 ton w sobotę i 19 ton w niedzielę.

(dowód: zawiadomienie o przestępstwie k. 62,

oświadczenie J. S. k. 87,

oświadczenie W. M. (1) k. 88)

Powód dokonał zgłoszenia szkody w Towarzystwie (...) w (...) S.A. Oddział Terenowy we W.. W ramach przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego ustalono, że w chwili popełnienia przez pozwanego przestępstwa przywłaszczenia znajdowała się pszenica w ilości 1.125,6 m³ w magazynie numer 1. Po kontroli stwierdzono około 846 ton pszenicy. Natomiast w magazynie numer 3 znajdowała się pszenica w ilości 321,6 m³, natomiast stwierdzono około 242 tony pszenicy. Łącznie w obu magazynach stwierdzono niedobór pszenicy w ilości około 296 ton.

(dowód: zgłoszenie szkody k. 85,

protokół szkody z 06 lutego 2001 k. 83-84)

W październiku 2000 (...) Spółka z o.o. z siedzibą w L. zakupiła od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w (...)207.640 kg pszenicy, natomiast we wrześniu 2000 – od rolników indywidualnych 1.082.270 kg. W okresie od 09 listopada 2000 do 15 stycznia 2001 dokonano rozchodów pszenicy z magazynu w J. w ilości 969.220 kg. Rozchody w okresie od 15 marca 2001 do 28 marca 2001 i w okresie od 28 marca do 28 sierpnia 2001 wyniosły łącznie 1.153.660 kg. Na dzień 31 stycznia 2001 stan pszenicy w magazynach w J. stanowił 1.320,88 kg.

(dowód: opinia z 14 lutego 2014 biegłego sądowego z zakresu rachunkowości A. P. k. 661-668)

Wartość księgowa (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L. według bilansów sporządzonych na 31 grudnia 2000 i na 31 grudnia 2001 wyniosła: 69.450,61 zł na 01 stycznia 2000 (31 grudnia 1999), 685.618,97 zł na 31 grudnia 2000 i 3.902.261,09 zł na 31 grudnia 2001. Na przestrzeni lat 1999-2001 wartość Spółki na uległa znaczącemu wzrostowi. Główną przyczyną wzrostu wartości Spółki był znaczący wzrost majątku trwałego, który nastąpił przede wszystkim w wyniku wniesienia kolejnych aportów ale i w wyniku zakupów. W okresie 2000 i 2001 wspólnicy wniesli do Spółki aport o łącznej wartości 3.610.000 zł. Na 31 grudnia 2001 majątek Spółki stanowił 9.194.540,51 zł i był pokryty w wymiarze pieniężnym kapitałami w wysokości 155.188 zł, co stanowiło 1,69% wartości majątku. Wniesienie w grudniu 2001 roku do Spółki budynków i budowli, prawa wieczystego gruntu oraz maszyn w formie aportu o wartości netto na 31 grudnia 2001 w łącznej wysokości 3.300.000 zł, spowodowało wzrost kapitału podstawowego, a tym samym zwiększyło wiarygodność kredytową powoda. Spółka rozpoczynając działalność dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 4.000 zł, tym samym musiała korzystać z dopłat do kapitału w wysokości 121.200 zł, a od 2000 roku w wysokości 151.188 zł oraz w znacznym zakresie z kredytów, które w konsekwencji zwiększały koszty Spółki, w szczególności amortyzację i odsetki. W 2001 roku Spółka uzyskała zysk na sprzedaży w wysokości 337.916,26 zł, natomiast koszty odsetek wyniosły 504.154,51 zł, zatem koszt obsługi kredytu wykorzystywanego do prowadzonej działalności, przekraczał dochód z tej działalności. Zysk netto Spółki powoda w tych latach przedstawiał się następująco: w 1999 roku Spółka poniosła straty w wysokości 447.600 zł, w 2000 roku osiągnęła zysk w wysokości 306.200 zł, w 2001 roku poniosła stratę w wysokości 113.300 zł. Wartość likwidacyjna Spółki na 01 stycznia 2000 roku wyniosła 1.307.381,19 zł, na 31 grudnia 2000 1.290.557,64 zł, natomiast na 31 grudnia 2001 wyniosła 1.162.905,06 zł. Przedstawione wyniki finansowe spółki

powoda za okres trzech lat są ujemne, z tendencją do niestabilizacji, a nawet utraty płynności finansowej. Na powyższe złożyło się głównie brak skuteczności windykacji należności z tytułu sprzedaży przetworów oraz ponoszone straty surowca i przetworów w 2001 roku i w latach wcześniejszych. Spółka była niedokapitalizowana w formie pieniężnej w stosunku do rozmiarów prowadzonej działalności, w związku z tym była zmuszona w dużym zakresie do korzystania z obcego kapitału, który w dodatku musiał finansować nie tylko majątek obrotowy ale i pokrywać w znacznej części majątek trwały. W omawianym okresie spółka w znikomym stopniu inwestowała, a jeśli to w działalność gospodarczą, a nie w inwestycje.

(dowód: bilans na dzień 31 grudnia 2000 k. 507,

rachunek zysków i strat za 2000 k. 508,

bilans na dzień 31 grudnia 2001 k. 510,

rachunek zysków i strat za 2001 k. 511,

bilans na dzień 31 grudnia 2002 k. 512-513,

opinia z 14 lutego 2014 biegłego sądowego z zakresu rachunkowości A. P. k. 670-687)

Ilość niedoboru pszenicy jaka powstała w wyniku wywiezienia przez pozwanego wynajętym przez niego transportem wyniosła 167,22 tony. Wartość pszenicy na 20-21 stycznia 2000 roku, biorąc pod uwagę cenę 478,18 zł za tonę, wynosiłaby 79.961,26 zł. Z przemiału 167.220 kg pszenicy powód mógł otrzymać: mąkę w ilości 116.633 kg, otręby w ilości 48.319 kg oraz śrutę zbożową w ilości 1.666 kg. Powód w młynie (...) produkował różne typy mąki, najczęściej produkowano mąki ciemnej chlebowej, której średnia wartość za kilogram wynosiła 1,05 zł. Cena otrębów w tym okresie kształtowała się przeciętnie na poziomie 0,40 zł za kilogram, natomiast cena śruty 0,70 zł za kilogram. Zatem wartość przetworów podczas przemiału wyniosłaby 144.728,92 zł brutto. Do określenia wysokości możliwego dochodu, gdyby dokonano przemiału 167,22 ton ziarna należało wziąć pod uwagę ogólne koszty związane z przemiałem ziarna pszenicy, które w tym przypadku stanowiłyby kwotę 20.875,66 zł. Dodatkowe koszty powoda związane z utratą pszenicy stanowiły kwotę 4.911,40 zł. Uwzględniając powyższe utracone pożytki w wyniku braku przemiału 167,22 ton pszenicy, stanowiły kwotę 128.764,66 zł.

(dowód: opinia z 17 listopada 2014 wraz z opinią uzupełniającą biegłego sądowego z zakresu rolnictwa J. D. k. 740-753 i 792-795,

opinia z 14 lutego 2014 biegłego sądowego z zakresu rachunkowości A. P. k. 686)

Postanowieniem z 23 maja 2006 roku Sąd Rejonowy dla (...)Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych ogłosił upadłość (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L., z możliwością zawarcia układu. Postanowieniem z 21 maja 2008 Sąd Rejonowy zatwierdził przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli 25 kwietnia 2008 układ w postępowaniu upadłościowym (...) Spółki z o.o. Pismem z 02 czerwca 2008 zarząd powoda przesłał listę jego wierzycieli oraz wykaz zobowiązań powoda na dzień 31 maja 2003. Postanowieniem z 08 lipca 2011 Sąd Rejonowy dla (...)Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych uchylił układ przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli 25 kwietnia 2008, zatwierdzony postanowieniem tego Sądu z 21 maja 2008, otworzył zakończone postępowanie upadłościowe (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L. i zmienił sposób jego prowadzenia na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, ustanawiając syndyka masy upadłości powoda w osobie E. T..

(dowód: odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L. z 24 grudnia 2008 k. 12-17,

postanowienie z 23 maja 2006, sygn. akt VIII GUu 50/06 k. 26,

postanowienie z 21 maja 2008, VIII GUp 15/06 k. 27,

pismo z 02 czerwca 2008 k. 33,

zobowiązania (...) Sp. z o.o. k. 34-42

lista wypłat zaległych wynagrodzeń k. 44,

postanowienie z 08 lipca 2011 k. 449)

Prawomocnym wyrokiem z 18 lipca 2007 Sąd Rejonowy dla (...)II Wydział Karny w sprawie sygn. akt II K 36/04 uznał oskarżonych P. C. i J. K. (1) za winnych popełnienia czynu polegającego na tym, iż w dniach 20 i 21 stycznia 2001 w J., działając wspólnie i w porozumieniu, zabrali w celu przywłaszczenia około 100 ton pszenicy na szkodę (...) Spółki z o.o. Jednocześnie w punkcie III. tego wyroku Sąd Rejonowy zasądził solidarnie od P. C. i J. K. (1) na rzecz (...) Spółki z o.o. kwotę 100.000 zł tytułem częściowo uwzględnionego powództwa cywilnego. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że łącznie w ciągu dwóch dni, to jest 20 i 21 stycznia 2001 J. S., W. M. (2) i J. J. (1) przewieźli z magazynu w J. do magazynu w M. należącego do oskarżonego P. C. co najmniej 160 ton pszenicy należącej do (...) Spółki z o.o., której wartość wyniosła 100.000 zł. Powyższy wyrok został utrzymany w mocy przez Sąd Okręgowy we W. w IV Wydziale Karnym wyrokiem z 11 marca 2008.

(dowód: wyrok z 18 lipca 2007 Sądu Rejonowego dla (...), sygn. sygn. akt II K 36/04 wraz z uzasadnieniem k. 63-64 i 65-74,

wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 11 marca 2008, sygn. akt IV Ka 2037/07 wraz z uzasadnieniem k. 75 i 76-82)

Pozwany P. C. zapłacił na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L., zasądzoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla (...)z 18 lipca 2007, sygn. sygn. akt II K 36/04 tytułem częściowego odszkodowania kwotę 100.000 zł. Środki z tego tytułu wpłynęły na konto powoda 20 czerwca 2008.

(dowód: okoliczność bezsporna, a ponadto

pismo k. 43)

Pismem z 26 sierpnia 2008, doręczonym 01 września 2008, powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.255.948 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przywłaszczeniem pszenicy z magazynu w J. dokonanym 20 i 21 stycznia 2000, wyznaczając nieprzekraczalny termin pięciu dni od otrzymania pisma na zapłatę. Pismem z 05 września 2008 pozwany uznał roszczenia odszkodowawcze powoda za bezpodstawne, odmawiając tym samym zapłaty żądanej kwoty.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 90,

odpowiedź na wezwanie do zapłaty k. 91)

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Bezspornym w sprawie było, iż pozwany P. C. 20 i 21 stycznia 2001 dokonał przywłaszczenia pszenicy z magazynów w J. na szkodę (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L..

Wnosząc o zasądzenie dochodzonej pozvem kwoty 761.500,70 zł, powód wskazywał, iż stanowić ona miała dalsze odszkodowanie ponad, zasądzoną już wyrokiem Sądu Rejonowego dla (...)we W. z 18 lipca 2007, w sprawie sygn. akt II K 36/04, kwotę 100.000 zł, za szkodę wyrządzoną powodowi przywłaszczeniem pszenicy z magazynu w J. dokonanym 20 i 21 stycznia 2001.

Pismem przygotowawczym z 23 kwietnia 2015 (k. 810), w związku z treścią opinii biegłych, powód cofnął pozew (ze zrzeczeniem się tego roszczenia) ponad kwotę 141.617,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 28.764,66 zł od 22 stycznia 2001 do dnia zapłaty i od kwoty 112.852,70 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Jak stanowi norma art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku.

Jeżeli zatem powód cofnął skutecznie pozew, zaś owo cofnięcie uznać należało za dopuszczalne (art. 203 § 4 k.p.c.), to na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. postępowanie w części, to jest co do kwoty 619.883,34 zł (761.500,70 – 141.617,36) podlegało umorzeniu, o czym orzeczono jak w punkcie I. sentencji postanowienia.

Spór ograniczał się zatem do kwoty 141.617,36 zł obejmującej utracone korzyści powoda oraz kwotę skapitalizowanych – za okres od dnia wyrządzenia szkody do dnia zapłaty – odsetek od spełnionego częściowo świadczenia odszkodowawczego w wysokości 100.000 zł.

Zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną. Określona w tym przepisie moc wiążąca wyroku karnego oznacza, że w sprawie cywilnej niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek własnych ustaleń, co do tych okoliczności, którymi zgodnie z omawianym przepisem, sąd jest związany w postępowaniu cywilnym. Okoliczności te nie mogą być przedmiotem postępowania dowodowego ani oceny sądu, a więc nie ma do nich zastosowania zasada swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.), a sąd w sprawie cywilnej dokonuje tylko subsumcji pod odpowiedni przepis prawa materialnego cywilnego wiążących ustaleń wynikających z wyroku karnego oraz ewentualnych własnych ustaleń dotyczących pozostałych okoliczności istotnych w rozpoznawanej sprawie. W konsekwencji wyłączona jest możliwość dochodzenia roszczeń w sposób sprzeczny z ustaleniami wyroku karnego. Artykuł 11 k.p.c. nie ogranicza sądu cywilnego w ustaleniu dalej idących podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej niż wynikające z wyroku karnego. Sąd cywilny może ustalić, że przestępstwo, którego znamieniem w prawie karnym nie jest szkoda, spowodowało szkodę w mieniu powoda. Ma to znaczenie dla przedawnienia dłuższego niż w przypadku zwykłego czynu niedozwolonego i winy umyślnej. Zwrot, że szkoda „wynikła” ze zbrodni lub z występku (art. 442 § 2 k.c., art. 442¹ § 2 k.c.) pozwala w sprawie cywilnej ustalić więcej niż ustalono w sprawie karnej, a więc czy szkoda wynika z przestępstwa. Dotyczy to również do stopnia winy (umyślnej, nieumyślnej) w wyrządzeniu takiej szkody (wynikłej z przestępstwa) (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 20 listopada 2013 roku, sygn. akt II PK 54/13, LEX numer 1526629).

Prawomocny wyrok karny Sądu Rejonowego dla (...)z 18 lipca 2007, skazujący pozwanego za przestępstwo stypizowane w art. 278 § 1 k.k. nie wykluczał zatem czynienia w ramach postępowania cywilnego własnych ustaleń Sądu w odniesieniu do zachowań pozwanego w kontekście uszczuplenia sfery majątkowej powoda. Ustalenia dokonane przez sąd karny winy P. C. i J. K. (2) i stwierdzenia, że zabrali oni w celu przywłaszczenia pszenicę w ilości nie mniejszej niż 100 ton o wartości 100.000 zł oraz częściowe uwzględnienie powództwa cywilnego złożonego w tym postępowaniu przez (...) Spółkę z o.o. i zasądzenie solidarnie od oskarżonych na rzecz powoda kwoty 100.000 zł, wiążą w tym zakresie sąd w niniejszym postępowaniu. Sąd może czynić jednak dalsze ustalenia co do szkody w wyższym rozmiarze niż ustalona w postępowaniu karnym.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Norma ta określa ogólną regułę dla odpowiedzialności za szkodę, do której doszło wskutek zdarzeń nazywanych czynami niedozwolonymi (odpowiedzialność deliktowa). Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przy ustalaniu odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące związku przyczynowego, szkody i sposobów jej naprawienia (art. 361–363 k.c.). Z kolei z art. 361 § 1 k.p.c. wynika, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy

lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2).

Istota regulacji art. 361 § 1 k.c. pozwala na przyjęcie odpowiedzialności sprawcy szkody na podstawie art. 415 k.c. tylko za typowe, a więc normalne skutki jego zawinionych (bezprawnych) zachowań, a nie za wszelkie możliwe ich następstwa, które w ciągu zdarzeń dają się nawet połączyć w jeden łańcuch przyczynowo-skutkowy. Za adekwatne, typowe następstwo określonego zachowania można więc uznać występowanie tylko takiego skutku, który daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, a więc takiego, który – przy uwzględnieniu zasad doświadczenia życiowego – jest charakterystyczny dla danej przyczyny, jako normalny rezultat określonego zachowania, w tym także zawinonego deliktu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2004, sygn. akt IV CK 395/03, System Informacji Prawnej Lex numer 182102; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 lipca 2014, sygn. akt I ACa 66/14, System Informacji Prawnej Lex numer 1498928). Adekwatność związku przyczynowego nie jest wyłączona w przypadku wystąpienia związku przyczynowego wieloczynnikowego (wieloczłonowego), w którym między poszczególnymi ogniwami zachodzi zależność przyczynowa adekwatna. Związek przyczynowy może występować jako normalny również w sytuacji, gdy pewne zdarzenie stworzyło warunki powstania innych zdarzeń, z których dopiero ostatnie stało się bezpośrednią przyczyną szkody. Jeżeli w procesie odszkodowawczym powoływane są dwie przyczyny powstania szkody, sąd nie powinien ograniczyć się tylko do rozważenia alternatywnego ich występowania, ale ocenić także możliwość tak zwanej kumulacji przyczyn, a także ich zróżnicowanie w ewentualnym łańcuchu przyczynowym na przyczyny bezpośrednie i pośrednie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2004, sygn. akt II CK 249/04, System Informacji Prawnej Lex numer 284685).

Przede wszystkim podkreślić trzeba, iż w opisie czynu pozwanego orzeczonemu, prawomocnym wyrokiem z 18 lipca 2007 Sądu Rejonowego dla (...), w sprawie sygn. akt II K 36/04, wskazano, iż pozwany P. C. dopuścił się w dniach 20 i 21 stycznia 2001 w J., działając wspólnie i w porozumieniu, przywłaszczenia nie mniej niż 100 ton pszenicy o wartości nie mniejszej niż 100.000 zł na szkodę powodowej Spółki. Zatem ocena związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanego, a zaistnieniem szkody po stronie powoda została już przesądzona. Skoro tak, to za uzasadnione należało uznać roszczenie powoda w przedmiocie żądania odszkodowania za poniesioną w wyniku przywłaszczenia mienia stratę.

Kwestią sporną pozostawała natomiast wysokość poniesionej szkody i w tym przedmiocie przeprowadzone zostało postępowanie dowodowe.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z zeznań powołanych w sprawie świadków J. S., W. M. (1), J. J. (1) i P. K., wynika, że świadek J. S. posiadał dwie przyczepy o możliwości załadunku 16-18 ton ziarna, wykonał pięć kursów, co pozwoliło przewieźć 85 ton pszenicy. Świadek W. M. (1) zeznał, że posiadając dwie przyczepy o możliwości załadunku 8 ton i 6 ton i wykonując cztery kursy przewiózł łącznie około 61 ton pszenicy. Natomiast świadek J. J. (1) zeznał, że posiadał jedną przyczepę o możliwości załadunku 8,5 tony i wykonał dwa kursy, co pozwoliło przewieźć około 17 ton pszenicy. Świadek P. K. nie uczestniczył bezpośrednio w załadunku ziarna, ale był obecny na terenie magazynów w J. 20 stycznia 2001 i widział czekających J. S. i W. M. (1) oraz dokonującego załadunku ziarna syna pozwanego A. C. (1). Natomiast świadkowie W. W., J. K. (1), Z. N. i E. P. potwierdzili, iż w magazynach w J. przechowywane były zboża należące do powoda, skupione zarówno od Gospodarstwa Rolnego Skarbu Państwa w L. jak i indywidualnych rolników. Zatem Sąd, w tym zakresie, uznał zeznania świadków za wiarygodne. Zeznania te podlegały weryfikacji i obiektywizacji, z punktu widzenia wiedzy agrotechnicznej w opinii biegłego sądowego z zakresu rolnictwa mgr inż. J. D., który na skutek przeprowadzonych obliczeń rachunkowych i analizy dokumentów znajdujących się w aktach sprawy ustalił, że pozwany dopuścił się przywłaszczenia pszenicy w ilości 167,22 ton. W powołanej opinii biegły przyjął, przy ustaleniu wysokości powstałej szkody, cenę za tonę pszenicy w kwocie 478,18 zł, co skutkowało ustaleniem wartości nieprzetworzonego zboża, przywłaszczonego przez pozwanego na kwotę 79.961,26 zł. Biegły dokonał także ustalenia wartości przetworzonego ziarna. Biegły wskazał, że z przemiału 167.220 kg pszenicy powód mógł zatem otrzymać: mąkę w ilości 116.633 kg, otręby w ilości 48.319 kg oraz śrutę zbożową w ilości 1.666 kg. Powód wskazywał, że w Młynie (...) produkował różne typy mąki, najwięcej mąki ciemnej chlebowej, biegły przyjął zatem średnią wartość za kilogram mąki ciemnej chlebowej w kwocie 1,05 zł. Biegły ustalił ponadto średnią cenę za kilogram

otrąb na poziomie 0,40 zł, natomiast cena śruty na kwotę 0,70 zł za kilogram. Zatem wartość przetworzonego ziarna wyniosłaby 144.728,92 zł brutto. Jednak, do określenia wysokości możliwego dochodu, gdyby dokonano przemiału 167,22 ton ziarna, należało odliczyć koszty (bezpośrednie i pośrednie) związane z jego przemiałem, które w tym przypadku stanowiłyby kwotę 20.875,66 zł i doliczyć dodatkowe koszty powoda związane z przemiałem pszenicy w kwocie 4.911,40 zł.

Uwzględniając powyższe, utracone pożytki w wyniku braku przemiału 167,22 ton pszenicy, stanowiły kwotę 128.764,66 zł.

Co istotne, zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków, których treść następnie została zweryfikowana w oparciu o dokumenty źródłowe i finansowe spółki (opinia biegłej z zakresu rachunkowości) oraz wiedzę agrotechniczną (opinia biegłego z zakresu rolnictwa) pozwolił na zobiektywizowane ustalenie zakresu poniesionej szkody, poprzez nad wyraz szczegółowe ustalenia biegłej z zakresu rachunkowości, potwierdzone następnie opinią biegłego z zakresu rolnictwa. Opinie te w ocenie Sądu ocenić należało jako rzetelne źródło fachowej wiedzy i podstawę dokonanych ustaleń.

W związku z powyższym roszczenie powoda podlegało uwzględnieniu jedynie w niewielkim zakresie. Należało mieć bowiem na uwadze, iż Sąd Rejonowy dla (...) wyrokiem z 18 lipca 2007, sygn. akt II K 36/04, zasądził na rzecz powoda tytułem częściowego odszkodowania kwotę 100.000 zł. W związku z tym po pomniejszeniu należności w wysokości 128.764,66 zł o wyegzekwowaną już sumę 100.000 zł, za uzasadnione należało uznać żądanie powoda jedynie co do kwoty 28.764,66 zł. Dlatego, w punkcie II. sentencji wyroku, na podstawie art. 415 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28.764,66 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od 07 września 2008 do dnia zapłaty.

Za nieuzasadnione uznał Sąd żądanie powoda w przedmiocie skapitalizowanych odsetek ustawowych w kwocie 112.852,70 zł za okres od dnia 22 stycznia 2001 do 20 czerwca 2008 od zapłaconej kwoty 100.000 zł oraz żądania dalszych odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Zdaniem Sądu poszukiwania terminu spełnienia świadczenia odszkodowawczego należy dokonywać zgodnie z kryteriami wskazanymi w art. 455 k.c. stanowiącym, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Istotnym dla rozstrzygnięcia w tej kwestii będzie to, czy z właściwości zobowiązania polegającego na naprawieniu szkody wynika, że powinno ono zostać wykonane niezwłocznie po jej wyrządzeniu. W orzecznictwie pierwotnie dominowało stanowisko, że roszczenia te są wymagalne już od daty wyrządzenia szkody. W uchwale z 23 stycznia 1964 roku Sąd Najwyższy (sygn. akt VI KO 14/63, OSKNW 1964, nr 5, poz.69) stwierdził, że odsetki od sumy zasądzonej z urzędu tytułem odszkodowania pieniężnego, odpowiadającego wartości zagarniętego mienia, należy liczyć od daty wyrządzenia szkody ze względu na naturę zobowiązania wynikającą z istoty i charakteru czynów, które doprowadziły do jego powstania. Pogląd ten był odzwierciedleniem znanej już od czasów rzymskich zasady *fur est semper in mora*, nakazującej złodziejowi natychmiastowy zwrot skradzionych, czy przewłaszczonych przedmiotów, bez potrzeby wzywania ze strony wierzyciela. Podstawą takiego rozstrzygnięcia była zapewne także zasada kodeksu zobowiązań, stwierdzająca, że w braku innego terminu (także wynikającego z właściwości stosunku prawnego), zobowiązanie powinno być spełnione niezwłocznie po jego powstaniu. Obecnie jednak reguła ta uległa istotnej zmianie – jej wyrazem jest brzmienie art. 455 k.c. Pozwala ona wszakże nadal uwzględniać przy ustalaniu terminu spełnienia świadczenia właściwości zobowiązania. To ostatnie kryterium zostało uznane przez Sąd Najwyższy za podstawę uchwalenia zasady prawnej, zgodnie z którą wierzyciel może żądać odsetek od **kwoty zagarniętej** przez dłużnika od daty wyrządzenia szkody (uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z 22 września 1970, sygn. akt III PZP 18/70, OSNC 1971, nr 1, poz. 5). W uzasadnieniu tej uchwały stwierdzono, że termin zwrotu zagarniętej kwoty wynika z właściwości zobowiązania: dłużnik zagarniający pieniądze wie, że należą one do kogoś innego i nie powinny być w jego posiadaniu. Z istoty zagarnięcia pieniędzy wynika, że sprawca jest w zwłoce już od dnia popełnienia przestępstwa i że nie zachodzi potrzeba wezwania go do ich zwrotu, aby uczynić mu skuteczny zarzut, że opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. Jeżeli jednak przedmiotem kradzieży **jest rzecz inna niż pieniądze**, orzecznictwo

konsekwentnie uzależnia powstanie wymagalności roszczenia odszkodowawczego od wezwania ze strony wierzyciela. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy (vide wyrok z 30 marca 1998, sygn. akt III CKN 330/97, OSNC 1998, z. 12, poz. 209), w uzasadnieniu zauważając, że opóźnienie pojawia się dopiero wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, zaś jedynym wyjątkiem jest sytuacja, gdy nastąpiło zagarnięcie pieniędzy (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lutego 2000, sygn. akt II CKN 725/98, OSNC 2000, z. 9, poz. 158 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 11 lutego 2010, sygn. akt I CSK 262/09, SIP Lex numer 738077) [Marcin Lemkowski [w:] Odsetki cywilnoprawne; Oficyna a Wolters Kluwer business, s. 268-269].

Dla porządku przywołać także w tym miejscu należy normę art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którą jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie z powoływanym już art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Mając zatem na względzie powyższe, wskazać należy, iż powód – jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – wezwał pozwanego do spełnienia świadczenia tytułem odszkodowania w związku ze zdarzeniem z 2001 roku pismem z 26 sierpnia 2008 (k. 90), doręczonym pozwanemu 01 września 2008 (k. 90v). Zgodnie jednoznacznie wykładnią przepisów regulujących opóźnienie dłużnika, pozwany dopiero od upływu wyznaczonego terminu do spełnienia świadczenia odszkodowawczego pozostawał w opóźnieniu. Termin ten upływał 06 września 2008 (pięć dni od otrzymania pisma z 26 sierpnia 2008). W ocenie Sądu termin ten, zważywszy na datę popełnienia czynu (styczeń 2001) oraz fakt wyrokowania w tym przedmiocie (18 lipca 2007 i 11 marca 2008) nie był nieodpowiedni (zbyt krótki). Dopiero zatem od 07 września 2008 pozwany pozostawał w opóźnieniu i dopiero od tej daty powód na podstawie powołanych wyżej przepisów uprawniony był do naliczenia odsetek za opóźnienie.

Sąd zasądzone w punkcie II. świadczenie zasługiwało na uwzględnienie wraz z ustawowymi odsetkami od 07 września 2008, zaś żądanie odsetek za wcześniejszy okres podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie III. sentencji wyroku.

Na tej samej podstawie oddaleniu podlegało żądanie zasądzenia skapitalizowanych odsetek od zapłaconej w czerwcu 2008 kwoty częściowego odszkodowania (100.000 zł), a więc w sytuacji kiedy powód nie wzywał uprzednio pozwanego do jej spełnienia, czyniąc to dopiero po zapłacie tego świadczenia, to jest 01 września 2008. W zakresie zatem tej kwoty, pozwany nie pozostawał w opóźnieniu i brak jest podstaw do kapitalizowania odsetek, które nie były wymagalne od 22 stycznia 2001, o czym szeroko Sąd zważył we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia. Żądanie to podlegało oddaleniu, czemu wyraz Sąd dał w punkcie III. sentencji wyroku.

Jak stanowi norma art. 100 zd. 2 k.p.c. Sąd może (...) włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W niniejszej sprawie wobec faktu, że powód w przeważającej mierze przegrał postępowanie (utrzymując się przy swoim żądaniu w 3,7 %) Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego całość kosztów procesu, na które składała się kwota 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustalona w oparciu o § 6 pkt 7 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 461) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, o czym orzeczono jak w punkcie IV. sentencji wyroku.

Jak wyjaśnił przy tym Sąd Najwyższego w tezie do postanowienia z 07 marca 2013, (sygn. akt IV CZ 8/13 LEX numer 1318484) w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaze, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia

powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę.

Zważywszy zatem, że powód wystąpił w wygórowanym żądaniem, zaś cofnięcie pozwu wynikało z treści ustaleń opinii biegłych, powoda w zakresie cofniętego pozwu uznać należało jako przegrywającego sprawę.

Jednocześnie brakującą opłatą sądową od pozwu oraz wydatkami na opinie biegłych (od których uiszczenia powód był częściowo zwolniony) na podstawie 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. 2010 r. Nr 90, poz. 594, z późn. zmianami) w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c., stosowanie do wyniku procesu, obciążyć należało Skarb Państwa, o czym orzeczono w punkcie V. sentencji wyroku.